РІШЕННЯ
спільного засідання Президії Національної академії наук України та Українського союзу промисловців і підприємців

24.06.2026 м. Київ

Про науку і бізнес у формуванні стратегії
промислового відновлення України

Заслухавши та обговоривши доповіді і виступи учасників спільного засідання на тему «Наука і бізнес у формуванні стратегії промислового відновлення України», Президія Національної академії наук України та Український союз промисловців і підприємців зазначають, що в умовах затяжної повномасштабної війни, руйнування виробничої, енергетичної та логістичної інфраструктури, зростання витрат підприємств і обмеженого доступу до довгострокового фінансування особливого значення набуває формування цілісної стратегії промислового відновлення України.

Найбільш відчутних втрат у промисловості зазнала металургія: у 2025 р. обсяги виробництва металургійної продукції залишалися у 2,9 раза нижчими порівняно з 2021 р., а експорт скоротився майже у 4 рази. Машинобудування також продовжує функціонувати в умовах посилення зовнішньоторговельних дисбалансів: у 2021–2025 рр. експорт машинобудівної продукції скоротився з 6,1 до 2,9 млрд дол. США, імпорт збільшився з 23,3 до 25,7 млрд дол. США, а від'ємне сальдо погіршилося з 17,2 до 22,8 млрд дол. США. Водночас галузь демонструє ознаки відновлення, насамперед за рахунок продукції ОПК, оскільки за цей період обсяг виробництва машинобудівної продукції зріс з 9,19 до 14,03 млрд дол. США. Такі тенденції свідчать про необхідність розвитку внутрішнього виробництва, локалізації критично важливої продукції та розширення науково-виробничої співпраці, що потребує належного фінансово-кредитного забезпечення. Проте наявні фінансово-кредитні умови залишаються недостатніми для масштабного промислового відновлення. За 2025 р. приріст ВВП становив лише на 1,8% до 2024 р. за інфляції 12,7%, потужності ОПК було завантажено лише на 40-60%, а державний і гарантований державою борг на початку 2026 р. становив 214 млрд дол. США, або 105% ВВП. Рівень банківського кредитування економіки залишається нижчим за 15% ВВП, тоді як значна частина банківських доходів формується за рахунок операцій із державою. У 2025 р. частка таких процентних доходів сягнула майже 60% проти 37% у 2021 р.

В умовах воєнного стану співпрацю науки і бізнесу треба спрямувати на визначення стратегічних промислових пріоритетів, розвиток кластерної

економіки, посилення технологічної спроможності підприємств, локалізацію критично важливої продукції та підвищення енергетичної стійкості реального сектору. Водночас промислове відновлення потрібно розглядати не лише як економічне, а й як соціальне завдання, пов'язане зі створенням якісних робочих місць, поверненням і професійним розвитком фахівців, розвитком громад, підвищенням доходів населення та зміцненням соціальної стійкості країни. Міжнародний досвід свідчить, що масштабне відновлення потребує ефективного поєднання державних, приватних і банківських ресурсів через інструменти змішаного фінансування, державних гарантій, компенсації процентних ставок, страхування воєнних та інвестиційних ризиків, цільового рефінансування і механізмів залучення приватного капіталу.

З огляду на викладене Президія Національної академії наук України та Український союз промисловців і підприємців ухвалили:

1. Доповіді та виступи учасників спільного засідання взяти до відома.
2. Вважати формування науково обґрунтованої стратегії промислового відновлення України пріоритетним напрямом співпраці Національної академії наук України та Українського союзу промисловців і підприємців.
3. Утворити спільну координаційну робочу групу НАН України та УСПП з питань формування стратегії промислового відновлення України на паритетних засадах із представників керівного рівня НАН України та УСПП, профільних наукових установ, промислових підприємств, галузевих об'єднань і експертного середовища, передбачивши в її роботі промисловий, енергетичний та фінансово-кредитний напрями.
4. Спільній координаційній робочій групі до 30 вересня 2026 р. підготувати пропозиції до Дорожньої карти співпраці НАН України та УСПП, зосередивши увагу на таких пріоритетах:

– розвиток машинобудування, зокрема енергетичного, металургійної та хімічної промисловості, а також виробництва продукції подвійного призначення;

– формування повних і частково локалізованих виробничих циклів у стратегічних галузях;

– локалізація виробництва продукції для потреб оборони, енергетики, транспорту, зв'язку та критичної інфраструктури;

– впровадження результатів наукових досліджень і розробок, цифрових технологій та технологій штучного інтелекту у промислове виробництво;

– розвиток індустріальних парків, технологічних платформ, промислових кластерів і науково-виробничої співпраці.

5. Українському союзу промисловців і підприємців:

– узагальнювати на постійній основі пропозиції підприємств щодо першочергових потреб у технологіях, обладнанні, хімічній продукції, матеріалах, комплектуванні, енергетичних рішеннях, фінансових інструментах і науково-технічному супроводі, необхідних для відновлення та модернізації виробництва;

– надати зазначені пропозиції Національній академії наук України для опрацювання та підготовки пропозицій.

6. Національній академії наук України із залученням профільних наукових установ з урахуванням пропозицій, наданих Українським союзом промисловців і підприємців, до 30 вересня 2026 р. підготувати науково обґрунтовані пропозиції щодо посилення внутрішньої промислової спроможності України, розвитку виробництв із високою доданою вартістю, диверсифікації промислового виробництва та експорту, адаптації українських виробників до цифровізації, впровадження технологій штучного інтелекту, європейських екологічних вимог та інтеграції у європейські ГЛДВ, підготовки інженерних кадрів.

7. Відділенню енергетики та енергетичних технологій НАН України спільно із заінтересованими відділеннями НАН України та УСПП до 30 вересня 2026 р. опрацювати пропозиції щодо забезпечення енергетичної стійкості промисловості, зокрема розвитку розподіленої генерації, систем накопичення енергії, локалізації виробництва трансформаторів, комплектних підстанцій, електротехнічного, кабельного та іншого енергетичного обладнання.

8. НАН України та УСПП до 01 листопада 2026 р. підготувати спільні пропозиції до Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади та Національного банку України щодо вдосконалення фінансово-кредитних механізмів підтримки промислового відновлення, зокрема щодо:

– спрощення доступу підприємств до довгострокового інвестиційного кредитування;

– запровадження цільових інструментів рефінансування банків для кредитування реального сектору;

– застосування державних гарантій, компенсації процентних ставок і страхування воєнних ризиків;

– поступового коригування стимулів банківської системи для зменшення переваг пасивних операцій і посилення кредитування промисловості;

– розвитку інститутів фінансування відновлення, зеленого кредитування, енергоефективності та декарбонізації промисловості.

Підготувати до 01 листопада 2026 р. для Кабінету Міністрів України спільний аналітичний документ щодо ролі державної кредитної політики у промисловому відновленні України з урахуванням необхідності спрямування банківської ліквідності на інвестиції, модернізацію виробництва, відновлення енергетичної інфраструктури та зміцнення економічної стійкості регіонів.

9. Започаткувати постійний формат експертних консультацій між НАН України та УСПП з питань промислової політики, інноваційного розвитку, цифрової трансформації та застосування штучного інтелекту у промисловості, енергетичної стійкості, фінансового забезпечення промислової модернізації та практичного впровадження наукових розробок у виробництво.

10. НАН України та УСПП підготувати Президенту України Володимиру Зеленському пропозиції щодо активізації діяльності Національної ради відновлення України від наслідків війни, утвореної Указом Президента України від 21 квітня 2022 року № 266/2022.

11. Спільній координаційній робочій групі НАН України та УСПП, утвореній відповідно до пункту 3 цього Рішення, забезпечити координацію виконання його положень, моніторинг стану реалізації визначених заходів та підготовку узагальненої інформації для подальшого розгляду Національною академією наук України та Українським союзом промисловців і підприємців.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ_____

Президент
Українського союзу промисловців і підприємців

Анатолій КІНАХ_____

В.о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України

Олег КУБАЛЬСЬКИЙ_____

Віцепрезидент
Українського союзу промисловців і підприємців

Сергій ТИХОНОВ_____

Склад координаційної робочої групи НАН України та УСПП з питань формування стратегії промислового відновлення України

РАФАЛЬСЬКИЙ Олег Олексійович	-	віцепрезидент НАН України, академік НАН України, співголова;
КІНАХ Анатолій Кирилович	-	президент Українського союзу промисловців і підприємців, співголова;
ГЕЄЦЬ Валерій Михайлович	-	академік-секретар Відділення економіки НАН України, академік НАН України, член робочої групи;
ЛІБАНОВА Елла Марленівна	-	директор Інституту демографії та досліджень якості життя імені Михайла Птухи Національної академії наук України, академік НАН України, член робочої групи;
БУРКИНСЬКИЙ Борис Володимирович	-	директор ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України», академік НАН України, член робочої групи;
ЗАЛОЗНОВА Юлія Станіславівна	-	директор Інституту економіки промисловості НАН України, член-кореспондент НАН України, член робочої групи;
УСТИМЕНКО Володимир Анатолійович	-	директор ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К.Мамутова Національної академії наук України», член-кореспондент НАН України, член робочої групи;
ХАУСТОВА Вікторія Євгеніївна	-	директор Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України, доктор економічних наук, член робочої групи;
ТИХОНОВ Сергій Андріянович	-	віце-президент Українського союзу промисловців і підприємців, член робочої групи;
КОЗАЧЕНКО Леонід Петрович	-	президент ВГО «Українська аграрна конфедерація», віце-президент УСПП, член робочої групи;
САЧЕНКО Володимир Ілліч	-	віце-президент Українського союзу промисловців і підприємців, член робочої групи;
ВЛАСЮК Володимир Степанович	-	директор державного підприємства «Укрпромзовнішекспертиза», член робочої групи;
ГАЛАСЮК Віктор Валерійович	-	народний депутат України (2014-2019 рр.), член робочої групи;
КЛИМЕНКО Степан Іванович	-	віце-президент громадської спілки «Всеукраїнська асоціація ливарників України», член робочої групи;

ГОЛУБОВ Олексій Григорович	-	президент Об'єднання підприємств хімічної галузі України «Союз хіміків України»;
ВАСИЛЬЄВ Вадим Валерійович	-	голова Експертної ради з питань космічної діяльності при Асоціації «Космос».